

## **Доброго дня шановні колеги!**

Я Вам вдячний за запрошення і за можливість взяти участь у цьому заході щодо питань зовнішньої торгівлі України з країнами Близького Сходу та Північної Африки.

І хотілось би свою доповідь розпочати не з питань Зовнішньої торгівлі України з країнами Близького Сходу та Північної Африки, а з тих амбітних декларацій Уряду щодо зростання ВВП щонайменше на 40% до 2024 року (а це, з розрахунків, щорічні темпи зростання ВВП становлять майже 7% і Ви, колеги, розумієте, що відхилень практично не допускається тому, що невиконання щорічних завдань є додатковим навантаженням на наступні роки для виконання зростання ВВП) і сподіваюсь, що його зростання покращить добробут громадян України.

Тому ураховуючи такі амбітні плани Уряду, ефективний розвиток зовнішньої торгівлі України, як одного із факторів впливу на зростання ВВП, має актуальне значення для України. Звертаю Вашу увагу на те, що я сказав не обсяги зовнішньої торгівлі, а саме ефективний розвиток, який вимірюється торгівельним балансом і саме баланс зовнішньої торгівлі позитивно або негативно впливає на зростання ВВП України.

Якщо торкнутися у цілому зовнішню торгівлю України з країнами світу за 9 місяців поточного року, слід зазначити, що відбувається зростання на 7,1% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року та і тенденції торгівельного балансу також залишаються стабільно негативні, а саме від'ємне сальдо 2,871 млрд.дол.США



## ГРУПА СТЕЛЛІ

Близький Схід та Північна Африка складний ринок і знаходиться під великим впливом Сполучених Штатів Америки та Росії та майже перманентно має складну політичну ситуацією, але цей ринок на якому Україна перед, практично усіма країнами, що входять до його складу, а це 16 країн Близького Сходу і 6 країн Північної Африки, має торговельні переваги. Особливо виражені ці переваги по сільськогосподарським та товарам переробки сільськогосподарської сировини, а також по недорогоцінним металам. Ці товари фактично складають основу товарної структури зовнішньої торгівлі України, але ураховуючи кліматичні умови країн Близького Сходу та Північної Африки торгівля цими товарами найбільш виразлива.

Чому країни Близького Сходу та Північної Африки, на мій погляд, є привабливими для України, а причина тільки одна – у ефективності зовнішньої торгівлі, а саме у торговому балансі, який має позитивне сальдо. І аналізуючи ЗТ України з іншими ринками світу, то мушу відмітити, що коефіцієнт покриття імпорту експортом становить по країнах Близького Сходу та Північної Африки 2,54, а це у абсолютних цифрах 2,43 млрд.дол.США сальдо ЗТ (за 9 місяців 2019 року). Також звертаю Вашу увагу, шановні колеги, що із 21-ої країни, які входять до складу цих регіонів, Україна із жодною країною немає від'ємного сальдо зовнішньої торгівлі. Такий стан торгівлі дуже позитивно відображається на загальному балансі зовнішньої торгівлі, платіжному балансі та на ВВП.

Крім цього, частка імпорту у національному споживанні становить 1,93%, а це свідчення про практичну незалежність від імпорту товарів із країн Близького Сходу та Північної Африки (та і у цілому із Африки).



ГРУПА СТЕЛЛІ

**Необхідно урахувати наступні фактори:**

- Територія країн Близького Сходу та населення: 6,3 млн.км<sup>2</sup> ; 334 млн.чол.
- Територія країн Північної Африки та населення: 7,6 млн.км<sup>2</sup>; 237 млн.чол.
- Такі країни, як Ізраїль, Королівство Саудівської Аравії, Іран, Турція є найбільш економічно потужними країнами регіону, КСА входить до G-20
- Розвиток зовнішньоекономічного співробітництва України носить спорадичний характер, відсутність системного та загально-державного підходу на основі державних програм. Підвищення рівня представництва від України та країн Близького Сходу і Північної Африки
- Присутність на ринку країн Близького Сходу та Північної Африки потужних конкурентів та слабкі уявлення країн цих регіонів про потенціал України та про саму державу. Інформаційна робота
- КСА входить до 5 країн за витратами на оборону (військове співробітництво)
- Політичні конфлікти, які переходять у військове протистояння (ИГИЛ, Хезболла, Аль-Каїда, Талібан, Хамас, Боко Харам та інш.)
- Складний кліматичний фактор, пустелі, питна вода та вода для зрошування
- Усі країни мають вихід до моря (співробітництво у портовій сфері, будівництво кораблі берегової охорони)
- Участь у виставках і представлення країни на цих виставках

- Створити електронну платформу щодо налагодження співробітництва між суб'єктами господарювання



## ГРУПА СТЕНЛІ

- Співробітництво з Арабською спілкою кооператорів та споживачів, FGCC, Халяльним Центром, ASCG, у банківському секторі
- Космос і літако будівництво
- Альтернативні джерела енергії
- Змінювати економічне співробітництво і переходити на режими створення спільних виробництв, кооперації
- Можливо поновити роботу щодо створення УкрАфАр



Gres Igor/gres.igor@gmail.com

Починаючи з 2015 року відбувається зростання зовнішньої торгівлі. За 4 роки зростання зовнішньої торгівлі (товари +



## ГРУПА СТЕНЛІ

послуги) становить 34,4%. Зростання товарообороту відбулось на 38,2%, а експортні та імпорتنі операції по послугам збільшились на 15,7%. Але необхідно звернути на сальдо зовнішньої торгівлі, яке носить актуальний характер для економіки України.

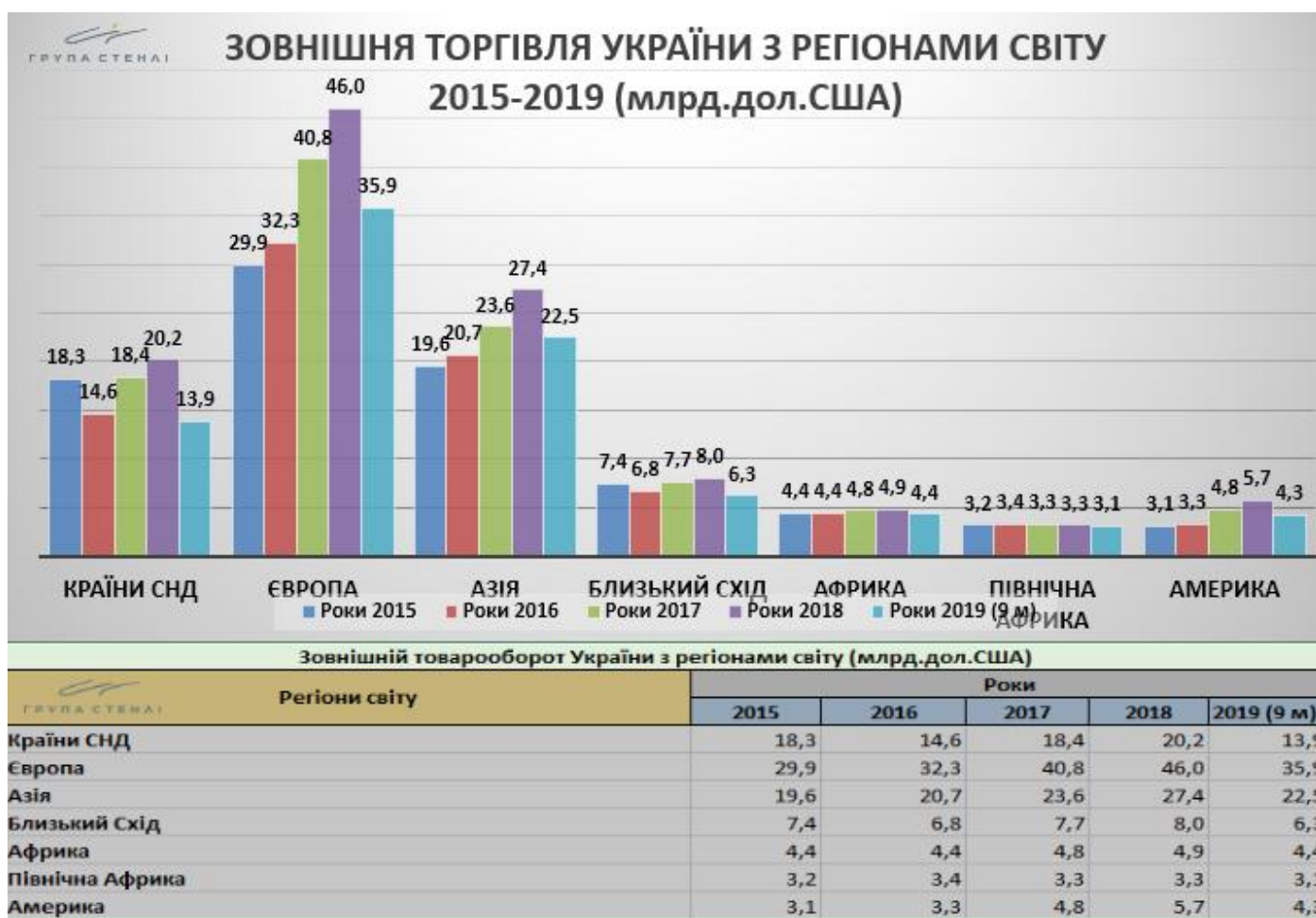


Прогнозний показник 2019 року – розрахунок, виходячи із результатів торгівлі за 9 місяців.



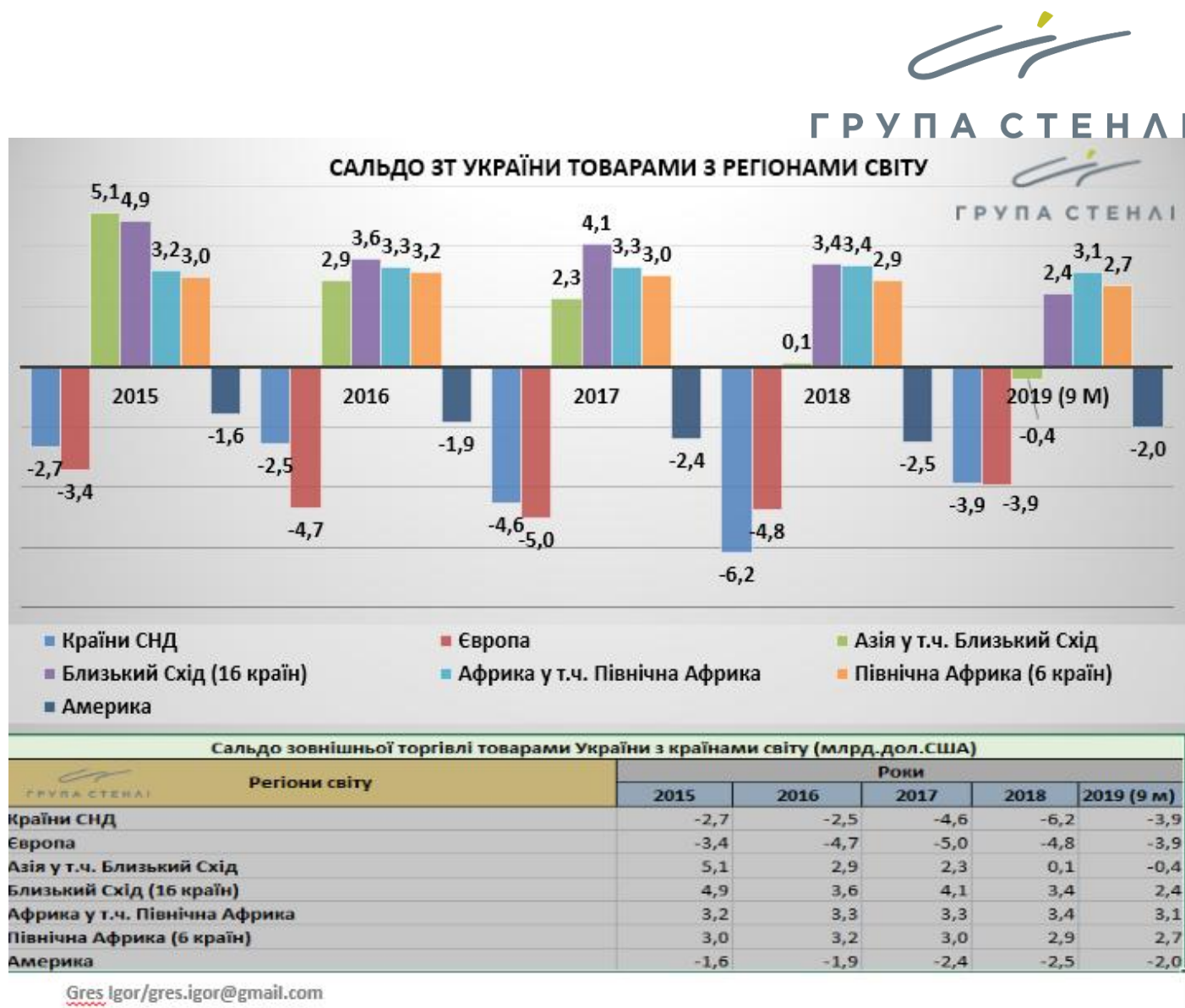
## ГРУПА СТЕНА І

Необхідно відмітити, що починаючи з 2017 року сальдо зовнішньої торгівлі (товари + послуги) має негативний показник. На такий показник значно впливають результати співробітництва з Китаєм, Німеччиною, США, Росією, Білорусією, Францією, Швейцарією (з цими країнами Україна має значний показник негативного сальдо зовнішньої торгівлі).  
Необхідно змінювати умови торгівлі та порушувати питання паритетної торгівлі



Найбільші обсяги торгівлі (товари) Україна має з країнами Європи та Азії і далі відновлюються обсяги торгівлі з країнами СНД (Росія

і Білорусь), але по СНД не відновились обсяги торгівлі з Узбекистаном та Туркменістаном.



Співробітництво України з країнами регіонів світу має різний показник ефективності, яка визначається сальдо зовнішньої торгівлі і негативно впливає на економіку України у цілому, а саме: на платіжний і торговельний баланс та ВВП.



ГРУПА СТЕНАІ



**ТОП 10 ТОВАРІВ УКРАЇНСЬКОГО ЕКСПОРТУ ДО КРАЇН БЛИЗЬКОГО СХОДУ**

ТОВАРИ	Роки					
	5 лет*	2015	2016	2017	2018	2019 (9 місяців)
72 чорні метали	9 376,0	2 344,6	1 798,8	2 050,2	1 951,3	1 231,1
10 зернові культури	5 728,9	1 073,5	1 007,3	1 217,7	1 259,3	1 171,0
15 жири та олії тваринного або рослинного походження	2 648,9	523,4	595,1	517,3	646,4	366,7
12 насіння і плоди олійних рослин	2 556,0	660,2	521,5	609,0	455,8	309,5
23 залишки і відходи харчової промисловості	1 085,9	234,9	209,5	220,6	182,9	237,9
44 деревина і вироби з деревини	707,8	176,7	161,2	160,2	142,9	66,8
02 м'ясо та їстівні субпродукти	612,1	83,9	105,1	99,4	151,2	172,4
04 молоко та молочні продукти, яйця птиці; натуральний мед	476,4	102,9	61,2	110,7	126,9	74,6
84 реактори ядерні, котли, машини	432,3	126,5	66,8	96,1	86,0	56,9
73 вироби з чорних металів	305,7	69,3	54,1	58,1	71,2	52,9

Gres Igor/gres.igor@gmail.com

ТОП 10 товарів українського експорту до країн Близького Сходу і фактично вони відображають загальну картину структури зовнішньої торгівлі України.





ГРУПА СТЕНАІ



ТОП 5 ТОВАРІВ УКРАЇНСЬКОГО ЕКСПОРТУ ДО КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АФРИКИ

ТОВАРИ	Роки					
	5 лет*	2015	2016	2017	2018	2019 (9 місяців)
72 чорні метали	4884,3	1142,0	986,5	984,5	1039,3	732,0
10 зернові культури	7274,0	1293,9	1375,2	1441,6	1495,3	1668,0
15 жири та олії тваринного або рослинного походження	816,1	227,2	227,0	186,6	118,1	57,2
12 насіння і плоди олійних рослин	724,7	49,4	316,1	159,9	65,8	133,4
23 залишки і відходи харчової промисловості	323,4	52,0	63,1	65,8	79,3	63,4

Gres Igor/gres.igor@gmail.com

ТОП 5 товарів українського експорту до країн Північної Африки  
(Алжир, Єгипет, Лівія, Марокко, Судан, Туніс)



## ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ



- Розвиток зовнішньоекономічного співробітництва України носить спорадичний характер, відсутність системного та загально-державного підходу на основі державних програм. Підвищення рівня представництва від України та країн Близького Сходу і Північної Африки
- Присутність на ринку країн Близького Сходу та Північної Африки потужних конкурентів та слабкі уявлення країн цих регіонів про потенціал України та про саму державу. Інформаційна робота
- Політична та економічна нестабільність в Україні та у деяких країнах Близького Сходу та Північної Африки.
- Негативний вплив політичних та економічних відносин між Україною та Росією, а також вплив Росії на деякі країни регіону.
- Застосування санкцій США проти Ірану, що практично унеможлиблює здійснення зовнішньоекономічних транзакцій.
- Сертифікація «Халяль» продуктової групи товарів українського походження, забезпечення безпеки продуктів харчування
- Відсутність кооперації України з країнами Близького Сходу та Північної Африки
- Договірні-правові бази між Україною та країнами Близького Сходу Північної Африки носить характер Меморандумів.

**ФАКТОРИ РОЗВИТКУ СПІВРОБІТНИЦТВА З КРАЇНАМИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ**

- Привабливе географічне положення Близького Сходу, а саме: знаходиться на межі трьох частин світу Європи, Азії, Африки.
- Перехрестя найважливіших транспортно-економічних шляхів.
- Наявність найбагатших запасів паливно-енергетичних ресурсів.
- Наявність значної діаспори в Україні з країн Близького Сходу та власного мусульманського населення.
- Високий рівень ВВП на душу населення у провідних країн Близького Сходу.
- Україна має ряд товарів та послуг, які мають великий попит у світі і потребує географічного розширення своїх партнерів.
- Наявність дипломатичних представництв України у 16 країнах Близького Сходу та наявність 18 дипломатичних представництв країн Близького Сходу в Україні.
- Наявність договірно-правової бази між Україною та країнами Близького Сходу.
- Україна має певні торгові переваги по відношенню до країн Близького Сходу та Північної Африки